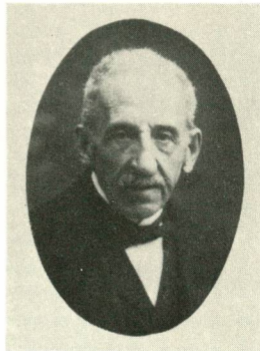

DELPIRE, Lodewijk (eigenlijk Louis-Marie), onderwijzer (Antwerpen 12 december 1846 - Schaarbeek 26 maart 1927).

Volgde eerst onderwijs te Rijkevorsel en te Turnhout, daarna van 1863 af

aan de lagere normaalschool te Nijvel. In 1866 werd hij onderwijzer te Sint-Joost-ten-Node, waar hij o.m. de dichters Jan van Droogenbroeck, Frans de Cort en Johan Dautzenberg leerde kennen. In 1868 werd hij leraar aan de middelbare school te Lier en van 1873 af was hij bestuurder van de gemeenteschool aldaar; hij sloot er vriendschap met Domien Sleeckx en Tony Bergmann. In 1879 werd hij leraar aan de lagere normaalschool te Mons, naderhand te Nieuwpoort en te Boom, en ten slotte, in 1886,

te Laken, waar hij in 1907 met pensioen ging. Delpire was reeds Vlaamsgezind, toen hij in 1863 naar het Waalse Nijvel ging om te studeren en is dit onverminderd en op een radicale manier gebleven tot het eind van zijn leven. Vooral te Brussel heeft hij activiteit ontplooid: hij werd er lid en later voorzitter van de Vlaamsgezinde vereniging De Veldbloem, was werkzaam in het Willemsfonds, en werd in 1895 de eerste secretaris van het Algemeen Nederlands Verbond. In het bijzonder beijverde Delpire zich voor de herziening van het proces-Coucke-Goethals. Hier toonde hij zich als steeds een verdediger van de Nederlandse taal uit sociale bewogenheid. Grote bekendheid verwierven zijn Open Brieven die, onder de naam Didaskalos – lange tijd bleef de eigenlijke auteur onbekend – in 1907-'09 in het Antwerpse halfwekelijks blad De Standaard werden gepubliceerd en gericht waren aan Joris Helleputte, minister van spoorwegen en post, telegraaf en telefoon, daarna ook aan Julien Liebaert, minister van financiën. In de Open Brieven werd aan Helleputte, aan de hand van vooral statistische gegevens, die in hun geheel niet zijn weerlegd, de aanwezigheid in het ministerie van een overwegend aantal eentalig Franse hogere ambtenaren bewezen, wat een tweederangspositie voor de Vlamingen betekende, met alle financiële nadelen vandien; verder werd er o.m. ook melding in gemaakt van de overtredingen der taalwet, het geknoei ten nadele van de Vlamingen bij examens en bevorderingen, enz. Het werk van Didaskalos werd een vast bestanddeel in de argumentatie van de flaminganten, die het procédé verder hebben toegepast en daardoor lagere Vlaamse ambtenaren en beambten meer Vlaams bewustzijn hebben bijgebracht.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog steunde de zeventigjarige Delpire het activisme met talrijke voordrachten en artikelen, en ook door in 1917-'18 het voorzitterschap van de jury te bekleden voor het afnemen van de examens van kandidaat-onderwijzers. In 1918 was hij voor Brabant lid van de Gouwraad (Provinciale Raad). Na de oorlog trad hij toe tot Het Vlaamsche Front, waarvoor hij in 1925 op tachtigjarige leeftijd opkwam voor de Senaat in het arrondissement Leuven en het jaar daarna voor de gemeenteraadsverkiezingen te Schaarbeek. Hier overleed hij in 1927; hij werd begraven te Lier.

WERKEN: *Budgetvreters. Open brieven van Didaskalos aan M. Helleputte, minister van spoorwegen, telegrafien en telefonen* (1908); - *De 34 open brieven geschreven door Didaskalos aan M. Helleputte, minister van Spoorwegen, Posterijen, Telegrafien en Telefonen en verschenen in De Standaard van 9 mei 1907 tot april 1909* (1909); - *1^e Open Brief aan den Weledelen Heer Liebaert, Minister van 's Lands Geldwezen, in De Standaard, jg. 3, nr. 6* (1909); - *Tot eerherstel van Jan Coucke en Pieter Goethals, martelaars van het gerecht den 6 november 1860* (z.j.); - *Twee Vlaamsche Martelaren. In Memoriam 16 November 1860, in De Schelde* (4 december 1921).

LITERATUUR: H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965).

REGINALD DE SCHRYVER